

Powrót do lokalności

Lokalność zawsze miała swoją wartość, intrygowała myślicieli i twórców kultury jako przestrzeń prozy i magii życia. Dzisiaj, w czasach swoistego nadmiaru globalizacji, przeżywa swój renesans. Hasło „myśl lokalnie – działaj globalnie” zaczynamy równoważyć hasłem „myśl globalnie – działaj lokalnie”.

Autor: Jan Szomburg*

Atrakcyjność lokalności jawi się jednak nie tylko w kontekście równoważenia działania globalizacji, ale również w kontekście naszych polskich wyzwań. W ramach Kongresu Obywatelskiego od lat staramy się odpowiedzieć na pytanie, jak uczynić Polskę lepszą, silniejszą, bardziej przyjazną i atrakcyjną. Wiemy już, że pomoże w tym więcej wspólnotowości i troski o dobro wspólne, więcej odpowiedzialności władzy i obywateli oraz bezpieczeństwa. Że potrzebne jest rozszerzenie przestrzeni dla kreatywności i lepsze wykorzystanie zasobów.

Najważniejsze jest teraz pytanie, od czego zależą te procesy i jak je uruchamiać? Czy jest to tylko rola wielkich narracji narodowych i władzy centralnej? Gdzie są fundamenty naszego rozwoju, nasza codzienna praktyka, mająca wpływ na nasze życie? Poszukiwanie odpowiedzi na to pytanie kieruje nas do miejsca, w którym żyjemy, do naszych małych ojczyzn – w mieście czy na wsi. Wspólnota narodowa nie może być zawieszona w powietrzu, jej podstawą są wspólnoty lokalne i regionalne – miejsca naszych codziennych doświadczeń praktycznych.

To właśnie poprzez lokalność – miejską i wiejską – wiedzie najważniejszy dla przyszłości Polski proces zmiany kulturowo-mentalnej. Dojrzwania nas jako społeczeństwa i wspólnoty obywatelskiej. Ćwiczenie myślenia i działania w imię dobra wspólnego – od troski o postawienie nowej ławeczki na naszym osiedlu, przez myślenie o rozwoju dzielnicy i dobru miasta, aż do zaangażowania się w to, co korzystne dla kraju. Odchodzenie od indywidualistycznego modelu życia polegającego na posiadaniu i konsumpcji – ku życiu czerpiącemu radość i sens z przynależności, współtworzenia, dzielenia się, budowania tkanki społecznej, odpowiedzialności

ekologicznej itp. Łatwiej jest rozmawiać, zawierać kompromisy i jednozczyć siły wokół spraw konkretnych – takich jak np. ile zieleni w mieście, jaki model transportu, na ile stawiać na dzielnicę, a na ile na centrum miast itp. – niż wokół narracji narodowych czy wizji ideologicznych.

Szczególną zaletą lokalności jest to, że w tej skali łatwiej jest ćwiczyć myślenie całościowe, dostrzegać wzajemne powiązania i współzależności. Kara za zbyt wycinkowe myślenie przychodzi tutaj szybko i jest bezpośrednio odczuwalna (np. osiedla bez infrastruktury). Tymczasem tego myślenia całościowego bardzo nam brakuje zarówno gdy chodzi o Polskę, jak i o świat (np. zmiany klimatyczne).

Dlatego w tym szczególnym roku setnej rocznicy odzyskania Niepodległości, a zarazem wyborów samorządowych, XIII Kongres Obywatelski organizujemy wokół hasła „Siła lokalności – siła Polski”. Nie sposób nie pamiętać, że ideą programu historycznej „Solidarności” była „Samorządna Rzeczpospolita” (uchwalona na 1. Zjeździe, 7 października 1981 r.). Na Kongresie Obywatelskim, który odbędzie się 20 października, będziemy

się zastanawiać, na czym polega siła lokalności – zarówno ta odwieczna (immanentna – wynikająca z poczucia bliskości), jak i nowa, wynikająca ze współczesnych możliwości technologicznych (nowe metody komunikacji i wytwarzania, np. druk 3D). Technologie stwarzają bowiem szansę odrodzenia lokalności w postaciach łączących zakorzenienie z otwarciem na świat.

Jak wykorzystać siłę nowej i tradycyjnej lokalności do budowy silnej Polski? Jaką rolę w jej definiowaniu odgrywają „nowi mieszkańcy” i „nowi wieszczanie”? Co blokuje lub neutralizuje te nowe procesy rozwojowe? O tym właśnie będziemy debatować na październikowym kongresie.

Dyskusja toczyć się będzie w następujących sesjach tematycznych:

- Jakie miasta dla budowania żywych i kreatywnych wspólnot lokalnych?
- Edukacja do odkrywania lokalności i współkształtowania świata, który nas otacza.
- Nowe technologie dla rozwoju lokalnej tożsamości, wspólnotowości i gospodarki.
- Rola animatorów kultury w budowaniu lokalnej tożsamości i kapitału symbolicznego. Debata międzypokoleniowa.
- Terapia narodowa – w kierunku dojrzałości | Swobodna debata (Hydepark)
- Lokalne dobra wspólne – czym są i jak je tworzyć?
- Przemysł 4.0 szansą na stworzenie nowej przewagi konkurencyjnej Polski opartej na lokalności oraz małych i średnich przedsiębiorstwach.
- Polskie etosy regionalne i ich znaczenie z perspektywy ogólnonarodowej. ■

*prezes zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, inicjator Kongresu Obywatelskiego

Kongres Obywatelski

Materiały programowe kongresu będą publikowane na stronie www.kongresobywatelski.pl, na której można się także zapisać na cykliczny obywatelski thinkletter „Idee dla Polski” i otrzymywać go bezpośrednio do skrzynki pocztowej. W drugiej połowie września na stronie zostanie uruchomiona rejestracja.